

Lezing 'Pruiken en Patriotten' (2016)

De oude schutterijtrommel, in bezit van de gemeente, kan zeker een -beperkte- restauratie gebruiken, weliswaar niet om er weer op te kunnen slaan maar wel om hem goed toonbaar voor het publiek te maken. Het is de wens van het bestuur van Historisch Wormer om daar aan bij te dragen.

Om te weten te komen hoe oud de trommel is, maar ook de achtergrond van het gebruik, hebben we een archiefonderzoek gestart. We hebben helaas nog geen antwoorden op al onze vragen gevonden.

Wel leverde ons onderzoek veel, tot nog toe onbekende informatie op over de patriottentijd in Wormer, eind 18^e eeuw. Eigenlijk zijn we via de trommel wat verdwaald in de archieven.

Zo konden we vaststellen dat begin 1785 een dorpschutterij in het leven geroepen werd. Burgemeester Cornelis Kuijper werd kapitein-majoor van de eerste compagnie en burgemeester Cornelis Boom kapitein van de tweede compagnie. Eind april 1786 werd er echter gestopt met de exercitie- en wapen-oefeningen. De hervormingsgezinde patriotten kregen, met name in de provincie Holland, steeds meer de overhand en toen eind 1786 een burgeroorlog met de stadhouder dreigde, boden patriottische exercitiegenootschappen de Staten van Holland hun hulp aan. In Wormer werd daartoe op 18 september 1786 het patriottische 'Genootschap van Wapenhandel'* opgericht. De burgermilitie was 80 man sterk. Commandant werd Cornelis Kuijper, die een vooraanstaand patriot blijkt te zijn geweest. Hij leende geld voor de aanschaf van geweren (zgn. snaphanen) en sabels en er werd een vaandel aangeschaft.** Het Genootschap van Wapenhandel uit Wormer maakte begin 1787 deel uit van het kordon rond Holland en was ook onderdeel van het zogenoemde vliegend leger dat in september 1787 de (patriottische) orde in West-Friesland trachtte te handhaven.

Alle informatie over de patriotten, zowel landelijk als in ons dorp, levert zo'n interessant verhaal op dat we dat willen delen met belangstellenden. Op uitnodiging van de afdeling Zaanstreek-Waterland van de Nederlandse Genealogische Vereniging heeft Frank Tjeertes, voorzitter van Historisch Wormer, op 9 maart 2016 een lezing verzorgd onder de titel 'Pruiken en Patriotten'. Daarna werd de lezing een aantal maal herhaald voor diverse historische verenigingen.

Het -beschadigde- vaandel van het Wormer Genootschap van Wapenhandel (eind 1786)

* wapenhandel = hanteren van wapenen

** nu in de collectie van het Zaanse Museum